

ראוי לדירה, וממילא יש לאסור לטלטל מגג לחורבה.
מתרצת הגמרא: אם תימצא לומר קאמר – כוונת רב ביבי בר אבאי
היתה לשאול בדרך 'אם תרצה לומר' אם תימצא – (תרצה) לפשוט
את ספיקו של רמי בר חמא, ולומר שמותר לטלטל מגג לאכסדרה,
מכל מקום עדיין יש מקום לומר שאין דין חורבה דומה לדין
אכסדרה, שהרי אכסדרה לא חויה – (אינה ראויה) לדידה, וקרובה
היא להיות כגג, ולפיכך נידונית היא כרשות אחת עמו ומותר
לטלטל מזה לזה, אבל חורבה חויה – (ראויה) לדידה על ידי תיקון
מועט, ואינה דומה לגג, ולפיכך אסור לטלטל מזה לזה. או דילמא
– או שמא יש לומר, שאף על פי שהחורבה ראויה לדירה מכל
מקום מותר לטלטל מגג לחורבה, דהשתא מיהא לית בה דיורין –
שהרי עתה מכל מקום אין דרים בה אנשים, ולפיכך נידונית היא
כרשות אחת עם הגג, ומותר לטלטל מזה לזה.
מסיקה הגמרא: תיקו – יעמדו שאלות אלו במקומן, לפי שלא
נפשטו.
הגמרא מביאה מחלוקת בין רב לשמואל בדיני גגות: נחלקו רב
ושמואל בדין טלטול בגגין תשין – הרבה גגות העומדים יחד
בגובה שוה, שאין בהם גג הגבוה מחבירו עשרה טפחים, לשיטת
רבי מאיר, הסובר שכל גגות אלו נידונים כרשות אחת, ואינם
אוסרים זה על זה, וכן נחלקו בדין טלטול בגג העומד יחידי ואינו
פרוץ לגגות אחרים, אפילו לשיטת רבנן, שאף הם מודים שגג יחידי
נידון כרשות אחת, מאחר שאין מי שיאסור עליו.
רב אמר, מותר לטלטל בגגו – בכל הגגות השווים, לשיטת רבי
מאיר, או בכל הגג היחיד, אפילו לשיטת חכמים, שמאחר והכל
נידון כרשות אחת מותר לטלטל בכלה. ושמואל אמר, אין
לטלטל בגג – בגגות שיש לרבי מאיר או בגג יחידי אפילו
לחכמים, אלא בארבע אמות בלבד.
נתבאר לעיל (טז) שנחלקו רב ושמואל בשיטת חכמים האוסרים
לטלטל מגג לגג, האם מותר על כל פנים לטלטל בכל גג (העומד
בין הגגות) בפני עצמו או לא. דעת רב היא, שמאחר וכל אחד מן
הגגות נפרץ במלואו לגגות אחרים האוסרים עליו בטלטול נאסר
אף הוא ואין לטלטל בו אלא בארבע אמות בלבד. ואילו דעת
שמואל היא, שדנים את המחיצות שבין הבתים כאילו עולות
והוציאות בין הגגות ומדין 'גוד אסיק מחיצתא', ונמצא שכל גג
מוקף מחיצות ואינו פרוץ לגגות האסור לו, ועל כן מותר לטלטל
בו.
מקשה הגמרא סתירה בין מחלוקת רב ושמואל בסוגייתנו
למחלוקתם לעיל: שכן שנינו במחלוקתם כאן, רב אמר מותר
לטלטל בגגו – בכל הגגות השווים לרבי מאיר, או בגג יחידי אפילו
לחכמים, לפי שהכל נידון כרשות אחת. קשיא דרב אדרב – יש
להקשות סתירה בדברי רב, שהרי לעיל אמר שאסור לטלטל בגג
העומד בין הגגות לדעת חכמים, משום שנפרץ במלואו לשאר
הגגות. ומבואר מדבריו, שאין 'מעלים' את המחיצות שבין הבתים
למטה לחוץ בין הגגות למעלה. ואם כן, מטעם זה היה לו לאסור
הטלטול אף בגגות השווים לרבי מאיר, או בגג יחידי אפילו
לחכמים, שאף על פי שאין הם פרוצים לגגות האסורים עליהם
בטלטול, מכל מקום מאחר ואינם מוקפים במחיצות נמצא שהם
פרוצים לרשות הרבים והחצירות שמסביבם, ומדוע מתיר רב את
הטלטול בהם.
מתרצת הגמרא: הָתָם – שם, לגבי גג בין הגגות, סובר רב שאין
'מעלים' את המחיצות התחתונות שבין הבתים, משום דלא
מינכרין מחיצתא – אין המחיצות הפנימיות שבין הבתים ניכרות
לעומדים על הגגות, לפי שהם מכוסים על ידי הגגות. אבל הָתָם –
כאן, לענין מחיצות החיצונות של גגות השווים לרבי מאיר או גג
יחידי אפילו לחכמים, מינכרין מחיצתא – ניכרות מחיצות
החיצונות של הבתים לאלו העומדים על הגג, ולפיכך מודה רב
שאומרים בזה 'גוד אסיק מחיצתא', ודנים את הגגות כמקופים
מחיצות, ועל כן מותר לטלטל בהם.
עתה מבררת הגמרא את שיטתו של שמואל: שנינו במחלוקתם

לְנִמְרִי תְרִיבָא, הוא דְּעָבִיד – שעשה פתח זה כדי לצפות משם
לעבר גינתו לשומרה, אך לא עשה הפתח כדי להשתמש
בגגותיהם של שכניו, ונמצא שסילק עצמו מהם, ועל כן אסור לו
לטלטל מגגו לגגותיהם אפילו לשיטת רבי מאיר.
הגמרא מביאה כמה ספיקות בשיטת חכמים שבמשנה: נתבאר
לעיל (טז) שלדברי רב לא התירו חכמים לטלטל בגג העומד בין
הגגות (בלא מחיצות ביניהם), לפי שפרץ במלואו למקום האסור
עליו בטלטול. ועתה מביאה הגמרא כמה ספיקות לשיטתו בדיני
טלטול מגג כזה למקומות אחרים. פְּעִי – (נסתפק) רמי בר חמא,
אדם החפץ לטלטל שתי אמות בגג שלו העומד בין הגגות, ושתי
אמות בעמוד של אדם אחר העומד בסמוך לו ברשות הרבים, גבוה
עשרה טפחים ורחב ארבעה (צויר א), מהו – מה הדין בזה, האם
הגג והעמוד נידונים כרשות אחת, ולפיכך מותר לטלטל מזה לזה,
כפי שרשאי אדם לטלטל ארבע אמות בגג אחד, או שהם נידונים
כשתי רשויות שונות, ולפיכך אסור לטלטל מזה לזה, כפי שאסור
חכמים לטלטל שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג אחר.
הגמרא מקשה על ספיקו של רמי בר חמא: אָמַר רַבְה, מֵאֵי קָא
מִיפְעִי לִיה – במה נסתפק רמי בר חמא, בְּרַמְלִית וּרְשׁוֹת הַיְחִיד קָא
מִיפְעִי לִיה – וכי מסופק היה אם מותר לטלטל מכרמלית לרשות
היחיד, הרי ודאי אסור לעשות כן, ומאחר וגג (בין הגגות) נידון
ככרמלית, ואילו עמוד זה רשות היחיד הוא, אם כן פשוט הדבר
שאסור לטלטל מזה לזה.
אומרת הגמרא: וְרַמִּי בְּרַ חָמָא אָנֹכּ חוֹרְפִיָּה לֹא עֵינִן בָּהּ – בגלל
חריפותו מיהר רמי בר חמא, ולא עיין כל הצורך באיזה אופן יש
לשאול שאלה זו, ואכן ודאי אין מקום להסתפק בדין טלטול מגג
לעמוד, אֵלֶּא הָכִי קְמִיפְעִי לִיה – כך היתה כוונתו להסתפק, אדם
המטלטל שתי אמות בגג שלו העומד בין הגגות, ושתי אמות
בְּאֶכְסְדְרָה – (מקום) לפני הבית שיש לו תקרה על גבי עמודים
השייכת לאדם אחר (צויר ב), מהו – מה דינו.
ומבארת הגמרא את צדדי הספק: מִי אָסְרִין – האם אומרים, דְּבִין
דְּלֹא הָיִי לְדִירָה וְלֹא הָיִי לְדִירָה תְּרָא רְשׁוֹתָא הִיא – מכיון
שגג הגג וגם האכסדרה אינם ראויים לדירה נידונים הם כרשות
אחת, ולפיכך מותר לטלטל שתי אמות בזה ושתיים בזה, או דילמא
– או שמא יש לומר, דְּבִין דְּמִנְנִי לְגַב אָסִיר – שמאחר לשיטת
חכמים אסור לטלטל מגג לגג, כיון שכל אחד מהם שייך לאדם
אחר, מִנְּנִי לְאֶכְסְדְרָה נִמְי אָסִיר – מטעם זה אסור לטלטל אף מגג
לאכסדרה, שהרי יש חילוק בעלים ביניהם.
הגמרא מביאה ספק נוסף כעין זה: פְּעִי – (נסתפק) רב ביבי בר אבאי,
אדם המטלטל שתי אמות בגג שלו העומד בין הגגות, ושתי אמות
בְּחוֹרְבָה – (בית חרב) של אדם אחר, שהיא פרוצה לרשות הרבים
ונידונית ככרמלית (צויר ג), מהו – מה דינו, האם יש לדון את
שניהם כרשות אחת, מאחר ודין שניהם ככרמלית, ולפיכך מותר
לטלטל שתי אמות בגג ושתי אמות בחורבה, או שמאחר ויש
ביניהם חילוק בעלים נידונים הם כשתי רשויות, ואין לטלטל מזה
לזה כלל.
הגמרא תמזה על ספיקו של רב ביבי בר אבאי: אָמַר לו רב בְּהִנָּא
לרב ביבי בר אבאי, לֹא הֵינִי דְרַמִּי בְּרַ חָמָא – האם אין זה אותו
הספק שנסתפק רמי בר חמא לענין טלטול שתי אמות בגג ושתי
אמות באכסדרה, ומדוע הוצרכת לשוב ולהסתפק בענין זה.
אָמַר לו רב בְּרַמִּי בְּרַ חָמָא לרב כהנא, וְכִי מֵאֲחֵר אֲתָאִי נִנְצָא, וכי
מפיו של אדם אחר באתי וחלקתי. כלומר, האם סבור אתה
שכוונתי לבוא ולקנות באותה שאלה שנשמעה כבר בבית
המדרש מפיו של רמי בר חמא. ודאי אין הדבר כן, אלא אני סובר
שיש לחלק בין אכסדרה לחורבה, לפי שאֶכְסְדְרָה לֹא חוֹיָא – (אינה
ראויה) לדידה, ואילו חוֹרְבָה חוֹיָא – (ראויה) לדידה, ולפיכך אין
ללמוד את דין החורבה מדין האכסדרה.
מקשה הגמרא: וְכִי מֵאֲחֵר דְּחוֹיָא לְדִירָה – מאחר וחורבה זו ראויה
היא לדירה, אם כן, מֵאֵי קְמִיפְעִי לִיה – במה נסתפק רב ביבי בר
אבאי, הרי פשוט הדבר שאין דינה דומה לדין גג שבין הגגות שאינו

1 של רב ושמואל כאן, וְשִׁמוּאֵל אָמַר, אֵין מְטַלְטֵלִין בּוֹ – בגגות שוים
2 לרבי מאיר או בגג יחידי אפילו לחכמים, אֵלֹא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת בלבד.
3 קָשְׁיָא דְשִׁמוּאֵל אֲדִשְׁמוּאֵל – לכאורה יש להקשות סתירה בדברי
4 שמואל, שהרי לעיל במחלוקתו עם רב ובדין גג שבין הגגות
5 לשיטת חכמים הוא סובר שאומרים 'גוד אסיק מחיצתא' אפילו
6 במחיצות שבין הבתים שאינן ניכרות לעומדים על הגג, וכל שכן
7 שיש לו לומר דין זה במחיצות החיצונות של הבתים שניכרות הן,
8 ואם כן מדוע הוא סובר שאסור לטלטל בגגות השוים לרבי מאיר
9 או בגג יחידי אפילו לרבנן.
10 מתרצת הגמרא: הָתָם – שם, לענין גג שבין הגגות לשיטת חכמים,
11 לֹא הָוִי – אין שיעורו של הגג יוֹתֵר מִבֵּית סְאֵתִים, כיון שדנים את
12 המחיצות שבין הבתים כאילו עולות למעלה ומפרידות בין גג לגג,
13 ונמצא שכל גג נידון לעצמו, ומאחר ואין בו שיעור בית סאתיים
14 מותר לטלטל בכולו. אבל הָבֵא – כאן, לענין גגות השוים לרבי
15 מאיר או גג יחידי אפילו לחכמים, הָוִי שיעור כל הגגות יחד יוֹתֵר
16 מִבֵּית סְאֵתִים, שהרי דנים את כל הגגות כרשות אחת לשיטת רבי
17 מאיר, ואין מפסיקים במחיצות בין זה לזה, ומאחר ויש כאן רשות
18 אחת שהיא גדולה יותר מבית סאתיים אסור לטלטל בה אלא
19 בארבע אמות בלבד. ואף על פי שדנים אנו גגות אלו כאילו

20 מוקפים הם מחיצות חיצונות מסביב, שהרי 'מעלים' אנו את
21 מחיצות הבתים למעלה מדין 'גוד אסיק מחיצתא', מכל מקום אין
22 להתיר לטלטל בהם כדין קרפף שיש בו יותר מבית סאתיים
23 המוקף מחיצות, לפי שאין מתירים לטלטל בו אלא כשהוקף
24 מחיצות לצורך דירה, ואילו הֵנִי מְחִיצוֹת לְמִטָּה עֲבִידִין לְמַעַלָּה לֹא
25 עֲבִידִין – אלו המחיצות של הבית אכן נעשו לצורך דירה, אך רק
26 עבור אלו הדירים למטה בבתים, ולא לצורך דירה בגגות, וְהָוִה –
27 ונמצא שדין גגות אלו הוא כְּקִרְפָּף יוֹתֵר מִבֵּית סְאֵתִים המוקף
28 מחיצות, שְׁלֹא הוּקָף בְּהֵן לְצוּרֵךְ דִּירָה, וְהָדִין הוּא שְׁכָל קִרְפָּף יוֹתֵר
29 מִבֵּית סְאֵתִים שְׁלֹא הוּקָף לְדִירָה אֵין מְטַלְטֵלִין בּוֹ אֵלֹא בְּאַרְבַּע אמות
30 בלבד, ולפיכך סובר שמואל שאין מטלטלים בגגות שוים לרבי
31 מאיר או בגג יחידי אפילו לדעת חכמים, אלא בארבע אמות
32 בלבד.
33 הגמרא מביאה מחלוקת בין רב לשמואל בענין טלטול בספינה:
34 אֵיתָמַר – נאמרה מחלוקת בבית המדרש, לענין דין טלטול בְּסָפִינָה.
35 רַב אָמַר, מוֹתֵר לְטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ, אפילו אם גדולה היא יותר מבית
36 סאתיים. וְשִׁמוּאֵל אָמַר, אֵין מְטַלְטֵלִין בָּהּ אֵלֹא בְּאַרְבַּע אמות בלבד.
37 הגמרא מבארת את סברות המחלוקת: רַב אָמַר מוֹתֵר לְטַלְטֵל
38 בְּכוּלָּהּ,

עירובין דף צ עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) קכז

מוקפת היא במחיצות מכל צדדיה ואינה פרוצה לבקעה, ומותר
לטלטל בכולה. ושמאל אמר, אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות,
לפי שהוא סובר דלא אמרינן כאן דין 'פי תקרה יורד ופותר', מאחר
והאכסדרה פרוצה מכל רוחותיה, וסובר שמאל שאין אומרים דין
'פי תקרה יורד וסותר' אלא באופן שיש לפחות מחיצה אחת
בפועל, שאז אומרים דין 'פי תקרה' בשלושת המחיצות האחרות.
הגמרא שבה לדון במחלוקת רב ושמאל: נתבאר לעיל (ע"א)
שנחלקו רב ושמאל בדיון גגות השוים לרבי מאיר, או גג יחיד
אפילו לדעת חכמים, האם מותר לטלטל בכל שטחם, או שאין
לטלטל בהם אלא בארבע אמות בלבד. ועתה מבררת הגמרא את
שיטת רבי מאיר לדברי רב.
מקשה הגמרא: ורב אליבא דרבנן דרבנן מאיר – לרב, הסובר בשיטת רבי
מאיר שמותר לטלטל בכל הגגות השוים, אף אם גדולים הם יותר
מבית סאתיים, מאחר שעל ידי דין 'גוד אסיק' הם נידונים כמקופים
מחיצות לצורך דירה, אם כן מן הדין שיתיר רבי מאיר אף ליטלטל
מן גג – ומגגות השוים לחצר, ומדוע מבואר בדברי הגמרא שרבי
מאיר אוסר את הטלטול מגג לחצר.
מתרצת הגמרא: טעם הדבר שאוסר רבי מאיר לטלטל מגג לחצר,
גזירה משום דרב יצחק בר אבדימי, שאמר (לעיל ט"ז) שלדברי רבי
מאיר אסור לטלטל ממקום גבוה עשרה טפחים למקום נמוך, אף
ששניהם עומדים ברשות היחיד, לפי שיש לחוש שמא יבואו
לטלטל מתל גבוה עשרה טפחים שברשות הרבים והנידון ברשות
היחיד אל רשות הרבים, ונמצאו מוציאים מרשות לרשות.
ומטעם זה אוסר רבי מאיר אף לטלטל מגג לחצר, שהרי הגג גבוה
מן החצר יותר מעשרה טפחים.
עתה מבררת הגמרא את שיטת חכמים לדברי שמאל. מקשה
הגמרא: ושמאל אליבא דרבנן – לשמאל הסובר בשיטת חכמים
שאסור לטלטל בגג יחיד, אם גדול הוא יותר מבית סאתיים,
מאחר שאינו נידון כמקופה מחיצות לצורך דירה, אם כן ניטלטל מגג
לחצר – מן הדין היה שיתירו חכמים לטלטל מגג שיותר מבית
סאתיים לקרפף שיותר מבית סאתיים, שתי אמות בזה ושתי אמות
בזה, שהרי מאחר ואוסרים הם לטלטל בגג זה מוכח שדנים אותו
ככרמלי, והרי הוא רשות אחת עם הקרפף, ומדוע מבואר בדברי
הגמרא להלן (ע"א) שחכמים אוסרים את הטלטול מגג לקרפף
אפילו בתוך ארבע אמות.
מתרצת הגמרא: אמר רבא בר עוקבא, טעם הדבר שאוסרים חכמים
אליבא דשמאל לטלטל מגג יותר מבית סאתיים לקרפף יותר
מבית סאתיים, הוא משום גזירה שפא יפחת הגג, כלומר, שמא
תתחסר מידת הגג מבית סאתיים, ויקצר אף את הבית שתחתיו
כמדת הגג, ונמצא שעתה גג זה נידון כרשות היחיד, ואסור
לטלטל הימנו לקרפף שיש בו יותר מבית סאתיים הנידון
ככרמלי, אך לא ישימו דיירי הבית ליבם לזאת, וימשיכו לטלטל
מן הגג לקרפף כבתחילה, ולפיכך אסרו חכמים את הטלטול מגג
לקרפף בכל ענין.
שבה הגמרא ומקשה: אי הוי – אם כן, שאוסרים חכמים לטלטל
מגג לקרפף משום גזירה, מקרפף לקרפף נמי לא יטלטל – היה להם
לאסור אף את הטלטול מקרפף שיש בו יותר מבית סאתיים לקרפף
אחר שיש בו יותר מבית סאתיים, אפילו בתוך ארבע אמות, דילמא
מיפחית ואתי לטלטולי – משום שיש לחוש שמא יפחת שיעורו של
אחד מהם מבית סאתיים, ויהא נידון כרשות היחיד, אך לא יידעו
האנשים מכך וימשיכו לטלטל ממנו לקרפף אחר הגדול מבית
סאתיים, ונמצאו מוציאים מרשות היחיד לכרמלי.
מתרצת הגמרא: התיב – שם, לגבי טלטול מקרפף לקרפף, אין
לחוש שמא יפחת אחד מהם ויבואו לטלטל, משום דאי מיפחית
מינברא ליה מילתא – שאם יפחת אחד מהם יהא הדבר ניכר, ולא
יבואו לטלטל מזה לזה, לפי שמקופים הם במחיצות, ומקום המקופ
במחיצה ניכר לכל כשהוא נפחת משיעורו. אבל התיב – כאן, לגבי
טלטול מגג לקרפף, אי מיפחית לא מינברא מילתא – אם יפחת הגג
אין הדבר ניכר, לפי שאין על הגג מחיצות, ומקום שאינו מוקף

דלא אליבא דמחיצתא – שהרי מוקפת היא מחיצות, ומקום המקופ
מחיצות לצורך דירה מותר לטלטל בכולו, אף אם גדול הוא יותר
מבית סאתיים. ושמאל אמר, אין מטלטלין בה – בספינה הגדולה
מבית סאתיים) אלא בארבע אמות, לפי שמחיצות אלו של הספינה
להבדיל בין עשויות, כלומר, הן נעשו כדי לעצור בעד המים שלא
יציפו את הספינה, ולא לצורך דירה, ונמצא שספינה זו היא
כ'קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה, שדינו ככרמלי,
שאין מטלטלים בו אלא בארבע אמות בלבד.
הגמרא מבררת בשיטת מי נוקטים להלכה במחלוקת זו: אמר ליה
רב חייה בר יוסף לשמאל, הילכתא בנותן או הילכתא ברב – האם
הלכה כמותן, שאין לטלטל בספינה זו אלא בארבע אמות בלבד,
או שהלכה כדברי רב שמותר לטלטל בכולה. אמר ליה שמאל
לרב חייה בר יוסף, הילכתא ברב – ההלכה היא כדברי רב, שמותר
לטלטל בכולה.
הגמרא מביאה אופן שבו מודה רב שאין לטלטל בספינה אלא
בארבע אמות: אמר רב גידל אמר רב חייה בר יוסף, ומודה רב
לשמאל, שאם נפחה – (הפכה) לספינה על פיה, באופן שרקעית
הספינה עומדת עתה למעלה כגג, שאין מטלטלין בה – על גבה,
אלא בארבע אמות בלבד.
מבררת הגמרא: נפחה למאי – לצורך מה הפכה לספינה זו על
פיה, אליבא – אם תאמר שהפכה כדי לדור תחתיה, דהיינו,
שרקעית הספינה תשמש לו כגג מעל ראשו, אם כן מדוע מודה
רב לשמאל שאין מטלטלים על גבה אלא בארבע אמות בלבד,
וכי מאי שנא – מה שונה דין ספינה זו מן יחיד שאין גגות
סביבותיו, שסובר רב (לעיל ע"א) שמאחר ואומרים דין 'גוד אסיק
מחיצתא' במחיצות החיצונות של הבנין, ממילא דנים את הגג
כאילו הוקף מחיצות לצורך דירה ואף שלא הוקף לצורך דירה
למעלה אלא למטה, ולפיכך מותר לטלטל בו אף לשיטת חכמים,
ואפילו אם גדול הוא יותר מבית סאתיים, ואם כן גם בספינה זו יש
לומר כן, שמאחר ובפאה כדי לדור תחתיה נידונות מחיצות
הספינה כאילו עשאן לדירה, ומעתה יש לומר בהן דין 'גוד אסיק
מחיצתא' ולהתיר את הטלטול אף על גבה, אפילו אם גדולה היא
יותר מבית סאתיים.
מבארת הגמרא: אלא כוונת רב חייה בר יוסף היא, שמודה רב
לשמאל באופן שנקראה לספינה זו על פיה כדי לזוּפְתָה – לטוּחַה
בזפת, שעל ידי כפיה זו ביטל את מחיצותיה מתורת דירה, שהרי
אין הספינה עומדת עתה לדירה כלל, לא מעליה ולא מתחתיה,
ונמצא, שאף שאומרים אנו במחיצות אלו דין 'גוד אסיק מחיצתא'
ודנים את גגה כאילו הוא מוקף מחיצות, מכל מקום אין דנים אותו
כהוקף לצורך דירה, ולפיכך אין לטלטל בו ואם גדול הוא יותר
מבית סאתיים) אלא בארבע אמות בלבד.
הגמרא מביאה דעה נוספת על איזה ענין שאל רב חייה בר יוסף
את שמאל אם הלכה כמותו או לא: רב אשי מתני לה אפסינה –
רב אשי היה שונה את שאלת רב חייה בר יוסף לשמאל 'הילכתא
כוותך או הילכתא כרב', ואת תשובת שמאל על כך 'הילכתא
כרב', על מחלוקתם של רב ושמאל לענין ספינה, אם מותר
לטלטל בכולה או רק בארבע אמות. ורב אחא בריה דרבא מתני
לה אמבסדרא – היה שונה שאלה ותשובה זו על מחלוקתם של רב
ושמאל לענין אכסדרה.
הגמרא מביאה את המחלוקת של רב ושמאל לענין אכסדרה:
דאיתמר – שכן נאמרה מחלוקת בבית המדרש, לענין אמבסדרה
ו-תקרה העומדת על גבי עמודים בקבוצה, ואין לאכסדרה
מחיצות כלל, אלא פרוצה היא מארבע רוחותיה לבקעה שהיא
כרמלית. רב אמר, מותר לטלטל בכולה – בכל האכסדרה, ושמאל
אמר, אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות בלבד.
הגמרא מבארת את סברות מחלוקתם: רב אמר מותר לטלטל
בכולה, משום דאמרין 'פי תקרה יורד ופותר'. כלומר, ישנה הלכה
למשה מסיני, שדנים את התקרה של האכסדרה כאילו יורדת
כלפי מטה ונעשית כמחיצה. ולפיכך יש לדון אכסדרה זו כאילו

המשך ביאור למס' עירובין ליום חמישי עמ' ב

1 מחיצות אין הדבר ניכר אם נפחת משיעורו, ויסברו האנשים
2 שעדיין גדול הוא יותר מבית סאתיים, וימשיכו לטלטל ממנו
3 לקרפף, ולפיכך אסרו חכמים את הטלטול מגג לקרפף בכל ענין.
4 הגמרא מבארת את שיטות התנאים במשנה: אָמַר רַב יְהוּדָה,
5 בְּשֶׁתִּמְצָא לוֹמֵר – כשתדקדק בדברי התנאים במשנה (לעיל פט).
6 ותעמוד על סוף דבריהם תמצא שכך יש לומר, לְדַבְּרֵי רַבִּי

7 מֵאִיר שבמשנה גִּיּוֹן רִשּׁוֹת לְעֶצְמָן – כל גגות העיר הם רשות
8 אחת בפני עצמה, ומותר לטלטל מגגו של ראובן לגגו של
9 שמעון, וכן כל חֲצִירוֹת העיר הם רִשּׁוֹת לְעֶצְמָן, ומותר לטלטל
10 [כלים ששבתו בחצר] מחצר של יחיד לחצר של יחיד אחר,
11 וכן מחצר של רבים לחצר של רבים, אפילו אם לא עירבו
12 ביניהם,